

RACOUTI PO DIMWIN

Li 15 du djulèt 2003, au Noû Lovin, s' a tinu l' socenaedje di disbate d' on sudjèt ki dwèt fé ratûzer èt bodjî tos lès Walons. Vocichal cki nos è nn' avans rissatchî.

Dins l' sièke k' a passé oute i gn' a wêre, ène katrèvintinme di sincyeus èt

sûtis bouteus dèl tièsse avîne tûzé èt signî on “*Manifèsse po l' Walone cultûre*”. Didins is uchîne po ène “morale” riconchance dèl Walonîye. A c' timps là (dèdjâ 20 ans d' passé, c' èstève è 1983) l' Walonîye wachotève dins dèès èconomikès, culturêles ossi bèn ki moralès rûjhes.

Audjourdu, k' c' èst cauzu todi do parêy au minme, mutwè si l' Walon Govièrnimint s' vout d' rastamper l' Walonîe au truvîè d' on “*rimètu à djoû contrat po dimwin*”, ène pitite banslêye di djins s' a volu raxhoner po mète dsus l' tauve on novia manifèsse.

Is ont dins l' idêye ki, po d' ariver à ène sakwè, l' “*Contrat po dimwin*” dwèt mète l' èduk dins s' n' atèlâdje, cki vout dîre : li djonèsse dispû li ptite sicole djuska l' univèrsité. L' aroke c' èst k' l' èsègnmint è-st' aurdé dins lès mwins èt lès compètes d' ène *Françèse comunoté* ki s' a

acostumé à roviyî tot c' k' èst bin walon dins l' istwêre, l' djèyografîye, lès sicrîjaedjes, èt vos n' aroz, è l' Bèljike.

Insi, avou s' *Madjèlan* d' plan, l' Retebefe vout disbager cauzu tot pou Brussèle èwouski lès mos “Walon” èt “Walonîye” on do mau à rèxhe foû dèès lèbes dèès cauzeus èt passer dins lès micros.

Tot c' ki èst, odobén boute foû d' Walonîye, k' ça fuchisse do cinéma, ène djouweuse à l' rakète, on

sincyeus, dèès bokèts d' fuzêyes, d' arèyoplanes o dèès bounès idêyes si vwèt aclaper d' ène rilûjhante blinkante plake “*Bèlje dèl Françèse comunoté*”.

Èsse à crwêre k' on rovîye si aujyemint ki lès walons (80 au cint dèl Françèse comunoté) payenut po k' li Sicole lêye li Walonîye au trèfond d' sès ridants, po k' on n' è djôze dins l' posse ki kand ça î va mau, po k' on n' lî riconèxhe nèn sès bias oûves èt tûzaedjes, po k' on wangnant dimère on Cinacyin, o co ène Bastognèsse, avant di divnu ène Wépionèsse ?

È l' Françèse Comunoté, à Brussèle, sakants n' volenut todi k' fé do “bèlje” (sins pu l' Flande) tot tinant l' Walonîye pa l' mwin. (A mwins k' ça n' fuche ddsos on goria ?) I lzeu faurève ptète si rinde conte k' èle si pou tinu astampêye èt minme, tote seûle, s' mète à roter.

Si l' manifèsse di 1983 a stî mètu à l' abas èt ataké pa lès francofones “*médias*”, dèès critiqueus k' èstfne conte ont stî oblîdjî d' riconèxhe ki d' pus do mitan do peupe èstève dèdjâ prèsse à admète ki l' Walonîye polève si kèrdjî dèès rinnes di totès lès compètinces dèl *Françèse Comunoté*.

Il èst timps ki lès citwèyins d' Walonîye euchenuche à tinu à gougne zèls minme leu èsègnemint, leus gazètes –dsus papî come dins lès posses- èt tot cki èst di leu cultûre come di leus linwaedjes !

L' Walonîye a s' plaeece dins l' Urope –“unîye dins s' divièrsité”- come dsus l' Daegne tote ètîre. Ossi bèn ki ls ôtes Nacions Èle a d' kwè èt l' drwèt d' s' î firemint rècrèster !

Bon, bèn vola, si tot va bèn, dins wêre vos aloz ètinde cauzer èt racauzer do “Novia manifèsse po l' Walone cultûre”. A vos d' î bèn tûzer èt d' awè sogne di sayî di mète ètou au ddzo vosse signateure.

(Po kî s' vout rimète : “Fêt pa onk ki n' lî faut nèn sakants possos po djôzer èt sicrîre è on comachî walon linwaedje !”)